

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko doželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s poštlanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterstopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Položaj na Hrvaškem.

(Poročilo odličnega hrvaškega književnika.)

I.
Na Hrvaškem se godi stvari, ki morejo postati po svojem značaju in po svojih posledicah dalekosežne. A vendar zunanji svet o vsem tem ničesar ali le malo ve. Zdaj pa zdaj se poroča samo to, da se v Zagrebu gode demonstracije, da je ta ali oni zaprt, a ničesar več! V novejšem času se ne sporočajo več niti take stvari. A vendar je cela Hrvaška v močnem vrenju, vendar vlada tam taka razburjenost in tako ogorčenje, da smemo vsak čas pričakovati resnih dogodkov. A vse to se hoče s službenih strani potlačiti ter kazati svetu kot malo važno. Ali že sredstva, s katerimi se hoče to doseči, kažejo, kake razmere vladajo na Hrvaškem. Vse brzojavke, ki se le malce tišeje najnovejših dogodkov, se plenijo, sumljiva pisma se odpirajo, celo telefon se nadzoruje. Časopisi se plenijo naravnost brezsrčno. Pleni se vsako najstvarnejše poročilo o demonstracijah, vsaka najmanjša in najnedolžnejša opazka o vladi, o vladnih organih in policiji, plenijo se celo tudi brez opazke citirani paragrafi zakona, ki so žaljivi za Hrvaško. Pleni se tudi vsako čeravno indirektno namigavanje na domače razmere, pleni se celo konstatiranje odredb in dejanj oblasti, policije, plenijo se tudi celo govori inozemskih zastopnikov, ako je v njih kaj o svobodi in narodni borbi. Zaplenjen je bil n. pr. celo članek o položaju v — Algiru, zaplenjene so najdobješe novice. Kako se postopa pri zaplenjavanju, pokažejo najboljše sledeči resnični dogodki: dogaja se često, kadar »Obzor« izide, pograbiijo detektivji vse raznaševalke lista, odpeljejo jih na policijo ali jih zaprejo v hiše, pa vprašajo državno pravdnštvo, ali je v dotični številki kaj zaplenjenega, ali pa smejo deklice izpustiti, da raznese list. Drugič se zopet zgodi, da se postavi policija pred tiskarno, in ko je list gotov, zapleni vso izdajo še predno je izvršena cenzura. Zgodilo se je že tudi večkrat, da so orožniki in po-

licaji ljudem na ulici trgali liste iz rok. »Hrvatskemu Pravu« se je nedavno pripetilo, da je bila zaplenjena cela izdaja lista, pa se je pozneje vrnila, ker »da ni v listu ničesar zaplenjivega«. »Novemu Listu«, ki izhaja na Reki, pa ne spada pod hrvatsko cenzuro, se je pripetilo, da je bil na železnici zaplenjen, ko je prišel čez mejo.

Razen zaplenb se vodi pazna kontrola nad občinstvom, posebno nad pisoom. Tako so postavljeni v Zagrebu detektivji na vseh vhodih v mesto in na kolodvorih, da pazijo, kdo prihaja in kdo odhaja iz mesta. Tajno redarstvo je zelo pomnoženo, a kar je najbolj značilno, vendar popolnoma resnično, morajo tudi višji upravni uradniki opravljati službo detektivov in »špiclov«. Dogodilo se je namreč, da so na veliko soboto dobili vsi vladni uradniki nalog, da pri procesiji, kateri je prisostvoval tudi ban, pazijo na občinstvo ter naj ostanejo v bližini bana za vsakojako potrebo obrane in v pomoč policiji.

Ali to je samo ena stran verne slike razmer na Hrvaškem. Treba je upoštevati tudi druge strani, kjer stopa službeni aparat v odprto akcijo. Na Hrvaškem se je zadnji čas razvilo lepo gibanje za finančno samostalnost in ustavne pravice. Dne 11. marca se je vršila v Zagrebu ob sodelovanju vse opozicije (hrvatska stranka prava, čista stranka prava, krščansko-socialno ter socialno demokratsko delavstvo, napredna omladina in drugi opozicijski elementi) velika javna skupščina, katere se je udeležilo nad 8000 oseb. Na to se je po raznih mestih Hrvatske sklicalo nad 50 shodov. Ali vsi so bili prepovedani. Ravno tako so bili zabranjeni prijateljski dogovori omejeni samo na povabljen osebe ter so se sklicatelji tudi kaznovali ter se jim je grozilo z globo 400 K. Shodi so bili zabranjeni z naslednjo motivacijo: »z ozirom na red in mir«, »zato ker dnevni red itak nima smisla«, »zato, ker so drugi faktorji poklicani, da razprazljajo o teh vprašanjih«, »zato, ker o teh vprašanjih ne sme razpravljati poulična družba«. To so doslovne, resnične motivacije! Ven-

dar se je več shodov vršilo, posebno v Zagrebu.

Najznačilnejše pri tem pa je, da so bili prepovedani tudi shodi obrtnih zadrug ter shod za konstituiranje kmetijskih posojilnic. V Karlovcu je bil dovoljen javni shod, ali tam je vlada prepovedala, da bi govoril St. Radić, češ, da ni iz Karlovca.

Ali tudi to še ni dovolj. V Zagrebu je dograjeno novo poslopje prometne uprave državnih železnic. Po ogrsko-hrvatski nagodbi morajo skupni uradi na teritoriju Hrvatske rabiti samo hrvatski jezik. Vkljub temu je na poslopiju postavljen velik samomadžarski napis. Tri dni se ni vlada ganila, da bi dala napis odstraniti ter tako pustila žaliti zakon. Na to so se pripetile velike demonstracije. Službeni uradni list je pri znan, da je napis nezakonit ter da se spremeni. Toda ban je po demonstracijah dal napis stražiti po vojakih in orožnikih, stražijo ga še danes po štirih tednih ter izzivajo razkačeni narod. Pa še ni bilo dosti. Za neki čisto madjarski narodni praznik so bile izobešene na kolodvorih južne železnice madjarske zastave. V Zagrebiču pri Zagrebu zbralo se je par sto kmetov, ki so s silo sneli zastavo ter jo sežgali. Prišli so orožniki, ki so z bajoneti razgnali ljudi, več jih ranili, a ednega ustrelili. Ban je zapovedal, da se mora izobesiti nova madjarska zastava ter mora viseti osem dni »za spomin«. Zastavo je varovalo mnogo orožnikov in dve kompaniji vojakov. Končno se je še naložilo ubogemu in lačnemu narodu davek za bralialne stroške v znesku 800 K ter se je od posameznih vaščanov izterjal v 24 urah.

Klerikalni separatizem in „Zveza slovanskih časnikarjev.“

Gosp. A. Gabršček je priobčil v »Soča« naslednji članek:

Z oduševljenjem resnično slovanskega rodoljuba smo pozdravili prvi shod slovanskih časnikarjev v Pragi, s pogumom smo nadaljevali krasno

započeto delo na drugem shodu v Krakovu, na tretjem v Dubrovniku in lani na četrtem v beli naši Ljubljani. Tovariši in soboritelji na tečajnem in preznamenitem polju slovanskega časnikarstva s severa in juga, od vshoda in zahoda, smo se spoznavali z lica v lice, sklepali poznanstva in prijateljstva, — in že v tem dejstvu samem spoznavamo neprecenljivo važnost naših sestankov za slovansko bodočnost sredi usodopolne vihre poželjivega germanskega in latinskega življa proti samemu obstanku vseh slovanskih plemen Avstro-Ogrske.

Ob dosedanjih štirih sestankih nismo nikdar vprašali, kakšno političko strujo kdo zastopa doma v svojem poklicu, marveč navdajala nas je vse zavest, da: »svaki brat nam mio ma koje vjere bio.«

Došli so Čehi, Poljaki, Rusi, Slovaki, Hrvatje, Slovenci vseh možnih političnih strank in različnih veroizpovedanj, ki stoje v domovini često v rezki borbi drug proti drugemu, no, na naših sestankih je navdajala vse ena sama zavest: združiti, organizovati se stanovski ter najti torišče za vzajemno delo v prosep celokupni slovanski bodočnosti.

V to idealno nasnovano stanovsko združenje so posegli slovanski klerikalci na skrajno prefrigan način, da bi te dosedanje vsepehe, h katerim so oni sami še bore malo priptomogli, zlorabili v strankarske svrhe klerikalne struje med Slovenci in Hrvatji...

Bil sem med prvimi, ako ne prvi na slovanskem jugu, ki sem z oduševljenjem stopil v krog prijateljstvomarišev čeških, ki so dali inicijativo takemu delu; bil sem poročevalec na prvem shodu, predsedoval sem tretjemu shodu v Dubrovniku, sodeloval ob pripravah za četrti shod v Ljubljani ter sem poročevalec za peti shod v Plznji, — in zato je pred vsemi drugimi tovariši moja dolžnost, da zavrnem klerikalno spletkarenje in strankarsko izkoriščanje v določene mu meje, ki se ne smejo dotikati dosedanjega našega dela v Pragi, Krakovu, Dubrovniku, Ljubljani in letos v — Plznji.

Lani se je končno ustanovila »Zveza slovanskih časnikarjev«. Člani te »Zveze« pa ne morejo biti posamičniki, marveč je to le zveza zakonito obstoječih društev, kakršna imajo že dolgo Čehi in Poljaki...

Ako hočemo biti slovanski časnikarji v tej »Zvezi«, moramo imeti najprej svoje samostojno društvo. In lani smo si dali v Ljubljani besedo, da ga tudi ustanovimo do petega shoda v Plznji.

Ali kaj se je zgodilo!

Kmalu po lanskem shodu sem dobil iz Prage sporočilo, da se zanimajo za ustanovitev slovanskega društva gospodje okoli »Slovenca«. Bil sem zadovoljen, ker mi je vseeno, kdo se loti dobrega in koristnega dela. — Toda čakal sem zaman! Pač pa sem izvedel, da so se »sotrudniki« klerikalnih listov že odločili za — samostojno društvo »krščansko mislečih časnikarjev.«

Naši prijatelji v Pragi so z obžalovanjem opazovali slovanske razmere ter videli, da bo težko kaj s takim stanovskim društvom, ki bi odgovarjalo skupnim težnjam, naglašanim na dosedanjih sestankih. »Zveza« pač ne more vezati političnih strank, ki so morda kar v odprtem boju med seboj, pač pa ji je namen, družiti tovariše brez razlike političke struje, kateri služijo. — Med Hrvatji so tudi različni vzroki, da ni upanja za ustanovitev takega društva. — Zategadelj je bila izpfožena misel, naj bi ustanovili društvo jugoslovanskih časnikarjev, v katerem bi dobili zatočišče tovariši Slovenci, Hrvatje in Srbi — katoliki, pravoslavni in tudi mahomedani. »Svaki brat nam mio, ma koje vjere bio« —

Po želji »Zveze« sem prevzel jaz poročilo na shodu v Plznji o — potrebi takega društva na slovanskem jugu.

Toda menil sem, da bi bilo najbolje, poskusiti, ali bi ne mogli nastopiti na petem shodu že združeni, kar bi bilo pač najbolj častno za slovansko časnikarstvo na jugu. V posebni okrožnici sem razložil ta namen gg. tovarišem ljubljanskim ter jih povabil na sestanek v »Mestnem

LISTEK.

Človek in pol.

Roman. Pisal Ivo Šorli. Ljubljana 1903. Založil L. Schwentner.

(Konec.)

Samo zavajanje po brutalnem, hinavskem, zlobnem in skopem bratu Juliju pa gotovo ne zadostuje in nikakor ne utemeljuje Plesichevega preobrata. Gospod pl. Plesich, o katerem trdi dr. Sever sam, da je »navihan«, bi v onih chambres séparée-jih lahko da postal don Juan, vzlasti pod vplivom te čudne, in tudi precej ne verjetne družbe in recimo deloma tudi pod vplivom alkohola, o katerem vemo, da čutnost draži, in dela »moralo ohlapno«. A prav gotovo bi pl. Plesich nikdar ne pozabil na »decorum«, zato je žal »predobro vzgojen«; če je kot dobro situirani samoc prebredel vse drugače vabljiva in nevarna velikomestna močvirja, ne pal bi nikdar iz same vsakovečerne navade tako, da bi se kot poje-

dinec v tej družbi opijal. Samo zapeljivanje in sama navada prav gotovo ne zadostujejo za razlago njegove spremembe. V tem tiči torej hiba v risbi Plesichevega značaja. Propadajoči Plesich pa je zopet pravilno slikan in mogoč, ako pozabimo na omenjeno zarisbo.

Čuden mož je tudi drugi Kornelijin brat Žulij. Ta človek, dovršen cinik najbrutalnejše vrste, ki nima niti najmanjše obzirnosti, kaj še-le čuta do rodne mu sestre, je zloben po svojem naturelu, vedno in povsod, in prav pogosto brez vsakega globočjega vzroka. Hladen in preračunljiv egoist giblje se sicer vedno v zakonito dopustnih mejah, prav gotovo pa ne v onih meščanske morale. In nikomur ne prizanašajoči Sever, ki pride z vsem svetom v konflikt, ne pride mu nikdar tako blizu, da bi se mu pokazal kot »človeka in pol«, kaj še »nadčloveka«. A tudi koncem romana trčila nista ta dva moža vkup — tako impulzivna narava dr. Severjeva pala je

temu človeku nasproti v popolno pasivteto. Julij pa je ostal koncem romana isti, kakor v njegovem početku; nastopil je samo toliko, da je uporabil sedaj tega, sedaj onega v namene, ki so zanj morda koristni, za roman pa precej nepotrebnosti. Tudi ni razumljivo čemu ta človek ugonobi Plesicha — psihološkega momenta nedostaja za tako ravnanje. Taka zlobnost je lahko impulzivna, a ne metodična; če tiči sistem v njej, mora imeti tudi svoje globočje, saj pa trajne motive, in mora dajati provzročevalcu zla, oziroma njegovemu čustvenemu življenju primerne, vrednega zadostila. Ti pogoji pa niso v razmerju med Plesichem in Julijem nikakor izpolnjeni.

Roman je pisan velezanimivo, in težko prekinješ z njim, ako si ga zašel čitati. Priповedovanje je živo, slog uglajen, neprisljen in priprost, izbira v izrazih in besedah umestna in jako srečna. Z zastavljenjem in razmotrivanjem raznih problemov sili pisatelj bralca k razmišljanju,

in provocira naravnost njegovo osobno stališčno udeležbo na mišljenju posameznih oseb. Kakor že omenjeno, leži glavna moč Šorlijeva v njegovem imenitnem opazovanju, in njegovi psihologiji. Dober poznavalec sveta in ljudij je, če tudi se ima v mnogočem, še spopolniti, k čemur mu izvestno pripomore tekom let najboljša šola — šola življenja. Roman napisati, ali kratko novelico, je velika razlika; pri količkaj razviti tehniki dadé se skoro vse vrzeli kakega drobnega spisa brez posebnih težkoč spretno zakriti. Drugače je to pri romanu —, ki bodi enotno, istolito delo, iz življenja zajet, v sebi započet, v sebi izvršen del človeškega življenja. Tukaj se zapazi vse, kar ni iz čiste kovine, vse kar še ni dozorelo v pisatelju.

Veseli me tudi, da se giblje Šorlijev roman v milijeju res slovanske družbe in slovanskega salona, da ga bo tudi širše občinstvo lahko v istini pripoznalo kot svojega, in da ga bo uprav radi tega umevalo,

in ne odvrčalo se od njega. Mnoge moderne slovanske proizvode navzlic njihovim vsega priznanja vrednim vrlinam naše občinstvo kot tuje, kot za slovanski živelj in naše odnose nerazumljivo odklanja. Nadejam se, da se to Šorlijevemu romanu ne pripeti. Vrš se v Trstu, v srednje velikem mestu, v slovanski obitelji, v narodni družbi z vsemi njenimi prednostmi in napakami; osebe njegovega romana so Slovenci, očrtani tako, kakor živé in se nosijo, govore in se vedó, dobro ali slabo, bodi že, kakor hoče, a to čutimo, da so naši. Navzlic nekaterim nazorom, navadnim morda bolj v »nadčloveški« družbi, propagira roman vendar le demokratizem, pač jedino smér, po kateri je odkazana pot našemu narodu.

Šorli je znan talent, in njegov sedanj roman, če tudi še nedovršen, in gotovo ne na višku stoječ, opravičuje do najlepših nad v pisatelja. Naj nam jih čim preje udelevi!

Dr. J. Robida.

Domu. — Prišla sta le gospoda dr. Zbašnik (»Ljubljanski Zvon«) in Štefe (»Slovenec«). Res, bil je neugoden čas in vabilo je došlo v Ljubljano prepozno, toda vsejedno sem izvedel dovolj, da ... nisimo še zreli za stanovsko društvo. Smo pač vsi še preveč politiki in — premalo časniki! — Odložil sem se torej za: poročilo o potrebi društva jugoslovanskih časnika.

»Slovenec« od 22. t. m. pa mi je preskrbel presenečenje, da je bilo istega dne v ljubljanskem »Katoliškem domu« okoli 70 gospodov ... »ki delujejo (!) pri naših listih«, in ti so sklenili ... »ustanoviti časnikarsko društvo za jugoslov. pokrajine«. Dalje je bila na tem shodu ... »debat o medsebojni zvezi naših (klerikalnih!) listov, o dopisovanju in o agitaciji za slovensko krščansko časopisje«. — In to društvo si je postavilo za nalogo ... »izvršiti dana navodila (čegava?)« v prospeh krščanske zavesti med Slovence. — V predsedstvu je bil izvoljen za Goriško tudi neki g. Fajdiga, katerega tu redko kdo pozna in ga menda sploh niti ni v naši deželi! Jaz ga še nisem videl!!

Iz tega poročila je razvidno, da to ni nikako »časnikarsko društvo«, marveč da je strankarsko politično društvo, ki je takoj razvidno ... bojno zastavo po klerikalnih načelih. Razvidno je tudi, da se je ustanovilo tihotapski, dozdnevno kot nekak rezultat dosedanjih stremeljenj na shodih slovenskih časnika. Razvidno je pa tudi iz »Slovenca«, da se hočejo gospodje »sodelovalci pri naših listih« šopiriti na bodočem shodu v Plzinju.

Z ozirom na te pojave izjavljam:

1. »Časnikarsko društvo za jugoslovanske pokrajine« ustanovljeno 22. aprila 1903 v ljubljanskem »Katoliškem domu«, je klerikalno politično društvo, ki napoveduje boj časopisju, katero ne nosi pečata »krščanske«, ter ima služiti delu »v prospeh krščanske zavesti«, torej določeni strankarski politični smeri.

2. Zategadel to društvo nima nič skupnega z nazori, naglašanimi na dosedanjih shodih slovenskih časnika, nič skupnega z »Zvezom«, kateri ne more pristopiti, ker je to le bojno društvo sredi velike družine slovenskih časnika, sposobno le za razpor, le za bratomorni boj, za sovraštvo med časnikarskimi tovariši.

3. Tovariše-časnika Hrvate svarim, da ne gredo na limanice slovenskim klerikalcem, ki po večini niti časniki niso, marveč dobro plačani župniki, kurati in kaplani — pa so za zabavo »sodelovalci pri naših listih«, kakor je povedal »Slovenec«, — kateri Vas hočejo vpreči v usodepolni voz brezdomovinske klerikalne politike, da bi zagnezili tudi med Vas neprehodna brezna med tovariši raznih političkih struj in še posebej med tovariši ... katoliškega, pravoslavnega, mohamedanskega veroizpovedanja.

Vse slovanske tovariše na jugu pa pozivljam, da se odzovemo brat-skemu kliču od severa ter si ustanovimo ... stanovsko društvo, ki ne bo služilo nikaki politički stranki, marveč pred vsem nam samim in po njeni boljši bodočnosti.

V Gorici 23. aprila 1903.

A. Gabršček.

Razume se samo po sebi, da se v bistvu popolnoma strinjamo z g. Gabrščkom. Skupno društvo bi se bilo tudi prav lahko doseglo. Ko je zborovala »Zveza« v Ljubljani, je bilo vse naklonjeno skupnemu društvu, a čim je bilo zborovanje končano, čim je bil veliki »pflanz« pri kraju, se ni za stvar nihče več zanimal, najmanj tisti, ki so imeli moralno dolžnost to storiti.

Izvenzakonito stanje na Ogrskem.

Vlada se je odločila, izvesti do konca boj proti obstrukciji. Danes je zadnji dan, da se sprejme proračunska idemniteta, ker le v tem slučaju bi bilo še mogoče, da bi magnatska zbornica z naglico votirala predlogo ter bi ista stopila s 1. majem v veljavo. Toda ravno v večerajnji seji se je stanje med vlado in opozicijo še poostriilo, a to vsled govora ministrskega predsednika pl. Szélla.

Opozicija se je do večeraj še vedno tolažila, da bo vlada sprejela Kossuthov predlog, vsled katerega bi opozicija proračunski provizorij ne obstruirala, ako bi vlada opustila štiri mesečno razpravo o brambni predlogi. Minister Széll pa je v svojem večerajšnjem govoru izjavil, da vlada take pogoje odklanja, ker je v tem prikrit namen, pustiti brambno predlogo pasti. Votiranje državnega proračuna da ne pomeni zaupanje vladi. Dolžnost vlade je, proračun predložiti, a dolžnost zakonodajstva, istega rešiti. V motiviranje brambne predloge je rekel Széll: »Na tem mestu sveta, na meji med izhodom in zahodom se more držati le močna država. Predstavljati moramo vojno silo, ki ni samo sposobna za zvezo z drugimi državami, temuč, ki more varovati tudi naše interese, še preden pride do kakega spopada. Ogrska, narodna korist je, da se vojna moč ojači in razvije«. Glede obstrukcije proti predlogi pa je rekel: »Položaj dežele in javno mnenje je, da branim trdnjavo ustave ter si ohranim svoje stališče. To je moja dolžnost, in izpolnil jo bom«. Potem je nadaljeval: »Stal sem pred odločitvijo, ali hišni red tako poostriti, da se vsaka obstrukcija onemogoči, ali javno silo tako nestrankarsko in krepko voditi, da se mora pokazati vsaka obstrukcija kot kričeča krivica. Odložil sem se za zadnje«.

O dvoletni vojaški službi je rekel ministrski predsednik, da je to vprašanje zelo važno v gospodarskem, finančnem in vojaškem oziru. Taka reforma pa bo povzročila veliko večje stroške zaradi vprašanja podčastnikov, zaradi večjih izdatkov za dislokacije in oboroženja. Vprašanje o dvoletni službi je takorekoč principialno dognano in sprejeto.

Ex lex stanje, ki nastopi že morda te dni, ne bo povzročilo nikakega prevrata. Uvedlo se bo takorekoč avtomatično. Vlada bo razpolagala z dohodki in izdatki, kakor da ima ustavno odobrenje. Samo davkov ne bo iztirjavala. A vsak trezen davkoplačevalec bo nadalje plačeval svoje davke, ako ga k temu tudi ne bo nihče silil, ker bi moral pozneje razun davkov plačati še zamudne obresti.

Opozicijski listi pišejo, da ni Széllov govor ničesar spremenil v parlamentarnem položaju, pač pa še poostriil. Predvsem si je sam sebi izpodkopal stališče. Zato nazivajo njegov govor labodovo pesem za kabinet. Izzval je le ostre debate za bodoče seje pri opoziciji. Vlada noče dovoliti za ogrsko armado madjarskega jezika, zato ji opozicija ne dovoli več nobenega rekruta. Széll je s tem dnem padli mož, njegovo nadaljno ministrovanje bi bilo le mučeništvo.

„Rectus“-afeta.

Maščevalnost nadškofa dr. Kohna, katero je izzval članek v »Pozoru« s podpisom »Rectus«, je zahtevala že štiri žrtve, a še ni miru pred tem apostolom Kristusovih nauk: »Ljubite se med seboj«, »odpuščajte, da Vam bo odpuščeno«. A država, ki nosi velik del stroškov za katoliške cerkve, ki varuje s kazenskim zakonom njene nauke in uredbe, ki jo sploh povsod podpira s svojo avtoriteto, ne sme besede ziniti. Sicer ima država nadzorovalno pravo nad cerkvijo, a rabiti si ne upa tega prava, posebno, ako bi to bilo proti volji cerkvenih uradnikov. Dokazano je, in tega tudi nadškof ne taji, da si je izposloval kršenje uradne tajnosti, ko

si je pridobil rokopis brzojavke; ravno tako ne taji, da je postopal samostalno, proti državnim zakonom, ko je dal po svojem duhovnem sodišču, ki pa je celo krivdo sumljivega pisca člankov zanikalo, svojega stanovskega sobrata obsoditi in zapreti. In vendar se mu ničesar ne zgodi, niti na odgovornost ga ne pozovejo državne oblasti. Kratenje osebne svobode državni kazenski zakon ostro kaznuje; po tem zakonu so se obsodili že celo fantje, ki so za šalo dekle pridržali za roko ter ji niso pustili brž iti svoje poti. Nadškof Kohn pa sme brez nemirne vesti iz svoje vsemo-godnosti obsoditi in zapreti duhovna državljana, a to še celo popolnoma po krivici. Daleč smo prišli! Država je odvisna od cerkve. Cerkev je svobodna ter sme početi, kar se ji zljubi, država pa ji mora dajati le denar in privilegije, a mora mirno gledati, kako posegajo koščeni jezuitski prsti v pravno razmerje družbe in države.

Politične vesti.

— O parlamentarnem položaju. V današnji seji poslanske zbornice pridejo najprej v razpravo nujni predlogi o odpovedi srbske trgovinske pogodbe, potem pa predlog o uradniških službenih kavcijah. Pred reformo pravilnika pride na vrsto zakon o krajevnih železnicah. Sploh pa se reforma pravilnika najbrže opusti, ker so jo sklenili socialni demokrati obstruirati. Posl. Prade se je izrazil o parlamentarnem položaju, da je popolnoma dovoljen. Nagodbeni in carinski odsek sta prav pridno na delu.

— Saksonski kralj Jurij je dopel večeraj na Dunaj. Na kolodvoru ga je sprejel cesar z nadvojvodi in poslanstvi. S kraljem je prišla tudi njegova hči princesinja Matilda.

— Angleški kralj Edvard je prišel večeraj v Rim. Na celem potu, koder sta se vozila oba kralja, so bile hiše okrašene z angleškimi in italijanskimi zastavami. Občinstvo je angleškega kralja burno pozdravljalo.

— Volitve kortezov na Španskem so se vršile dne 26. t. m. Ministrski predsednik Silvela in prejšnji finančni minister Villaverde sta zopet izvoljena. V raznih mestih je prišlo pri volitvah do pretepov ter se je tudi streljalo z revolverji.

— Iz Macedonije. Albanci se navidezno poganjajo z mirovno komisijo, na tihem pa se pripravljajo na upor. Začeli so v ta namen že tudi nabirati denar. Samo v Djakovici so nabrali 50.000 kron. Vse vojaške in civilne oblasti so dobile zaupno povelje, naj varujejo življenje in imetje tujcev. Mutašerif v Ipeku je postal Yajer paša. Bataljon turškega vojaštva, ki je povzročil ob pravoslavni veliki noči izgrede v Kumanovi in Kratovi je premeščen v Ištup.

— Nemiri v Alžiru. Ob prihodu predsednika Loubeta v Algir so Marokanci zopet pokazali svoje sovraštvo proti Francozom. Streljali so na francosko posadko ter ubili nekoga legionarja.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Fantazija je Mater božjo okrasila z vsemi ženskimi čari. V tem, ko so si v srednjem veku predstavljali Kristusa kot telesno nelepega, so si predstavljali Marijo kot lepotic vseh lepotic, kot telesno najlepšo vseh žena — kakor je rekel Heland —, kot najlepšo vseh devic, kakor je pel Vlotker iz St. Gallena, in Bonaventura je v svoji pesmi dejal, da je bolj cvetoča kot roža in bolj bela kot lilija. Marijin kult je bil ljubavna poezija duhovščine. Kakor so se nune smatrale za zaročenke Kristusu, tako so se duhovniki in menihi smatrali za žene Marijine. Bernard de Clairvaux je zaklical: »Če slišiš, nebeska devica, angeljski pozdrav avela« — ti je tako, kakor če bi te poljubil. Kolikokrat se te pozdravi tolikrat, o blažena, se te poljubi. V teh besedah se zreali čustvovanje tistega časa, te besede pričajo, da je Marijin kult bil izraz ljubavnega hrepenenja. Takih izgle-dov bi lahko navedli še vse polno.

S tem, da so ljudje obljubili vedno čistost, torej še nikakor ni bilo zadržano njih ljubavno hrepenenje, nego je bilo osredotočeno samo na drug objekt, sicer pa je

sila, ki se je delala naturi le raz-grela fantazija in vse religiozne pojme prepredla z neko poltenostjo. Največji del lajkov se seveda ni dal pridobiti za cerkveni uzor. Slušali so raje glas srca, kakor glas svojega pastirja, hrepenenje natore je bilo močnejše od vpliva verskih nauk. Vzlic vsemu cerkvenemu pritisku so bile v vseh časih ljubavne pesmi najlepše vseh poezij — tudi v srednjem veku in vedno so se ljudje iz večnega deviš-tva norca delali. Nemški pesnik Reinmar Zweter († 1270) se je celo drznil uiti, da je zakonska ljubezen veliko višjenezja kakor večna čistost, Walter von der Vogelweide

Še enkrat volitve v Zagorju.

Iz Zagorja.

Da si zamore javnost tvoriti o volitvah I. volilnega razreda in o njih kandidatih lastno sodbo, zato naj sledi tu karakteristika nekaterih kandidatov in pregled kako so posamični volilci volili.

Kandidatje so bili: 1. Weinberger Paul; v njegovih gostilniških prostorih je »Čitalnica«, v teh prostorih se shaja »Sokol«, sploh je tu centrum narodno čutečih Zagorcev. Weinberger je član »Čitalnice«, »Sokola«, »Posojilnice« itd. Žena njegova je predsednica tukajšne Ciril-Metodove podružnice.

Volilci		za kandidate			
Grill, okr. glav. v p.	za listo	Weinberger P.	Sterle Fr. dr. F. Zarnik	Schüller Ferd.	Walla Al.
Roth, župnik	"	"	"	"	"
Wester, kaplan	"	M. Debelak	"	"	Sterle Fr.
Kalan, kaplan	"	"	"	"	Koprive T.
Dr. Zarnik	"	"	"	"	Sterle Fr.
Mally, nadučitelj	"	Weinberger P.	Sterle Fr.	"	Walla Al.
Kozjak, učitelj	"	"	"	"	"
Adamič, učitelj	"	"	M. Debelak	"	"
Zastopnik rudokopa	"	"	Sterle Fr.	"	"
Debelak, šol. vodja	"	"	M. Debelak	"	dr. F. Zarnik

narodnj., klerik. Nemca
Grill je volil 1 " 1 " in 2 "
Roth 2 " — " 2 "
Wester 2 " 1 " 1 "
Kalan 3 " — " 1 "
Dr. Zarnik 2 " 1 " 1 "
Mally 1 " 1 " 2 "
Kozjak 1 " 1 " 2 "
Adamič 2 " — " 2 "
Zast. rudokopa 1 " 1 " 2 "
Debelak 3 " — " 1 "

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 28. aprila.

— **Osebna vest.** Gosp. c. kr. nadkomisar Štefan Lapajne je prevzel dne 25. t. m. vodstvo okrajnega glavarstva ljubljanske okolice.

— **Volitve v Trstu.** V nedeljo so bile v Trstu volitve. Vsi narodni krogi so z veliko radovednostjo pričakovali izida, zlasti če se posreči rojakom ob Adriji priboriti škedenjski mandat. Ko smo dobili obvestilo, da so Slovenci zmagali na celi črti, smo v našem uredništvu — ker je bila nedelja in ni bilo mogoče napraviti posebne izdaje — spisali posebne listke in jih dali raznesti po mestu, »Slovenec« pa, ki se zadnji čas tako širokousti s svojim narodnjaštvom, se je za volitve v Trstu, za to važno narodno borbo, tako malo zanimal, da je večeraj zvečer le med brzojavkami sporočil na kratko, da so Slovenci zmagali, drugače pa se ni zmenil za stvar. Pa kaj bi govorili — saj itak vsak ve, pri čem da je s »Slovencem«.

— **Volitev v štajerski deželni odbor.** Kakor znano so se Nemci v štajerski deželni zbor postavili na stališče »Rajše s Schweg-lom, kakor z Mahničem« in so volili v deželni zbor Slovenca Robiča ne pa nemškega župnika Holzerja, dasi se jim je ta skušal prikupiti s tem, da je govoril in glasoval za nemško učiteljsko v Mariboru. Vse nemške stranke, ki so na Štajerskem merodajne, odobravajo odločno, da je bil voljen Slovenec Robič in ne Nemec Holzer. Tudi »Grazzer Tagblatt«, ki je vendar v narodnem oziru šovinističen kar se da, se je postavil na stališče, da je bilo bolje poklicati v deželni odbor odkritega narodnega nasprotnika, kakor klerikalca. Čudno da »Slovenec« v tej stvari tako trdovratno molči, saj je vendar jako zanimiva. Bili bi mu prav hvaležni, če bi to stvar nekoliko pojasnil.

— **Iz deželne bolnice.** Piše se nam od natančno podučene strani: Glede hrane bolnikov in zaračunavanja iste od strani milosrdnic je opomniti,

je zastopal nazor, da ljubezen je greh, Jernej Regenbogen pa je neki pesmi sanjal, da se vrne cesar Friderik, da razdene vse samostane in prisili nune, da se omože.

Svojemu idealu se cerkev niti v temnih časih srednjega veka ne mogla približati. Vzlic temu pa poskuša to celo dandanes. Marijino družbo naj bodo sredstvo za to. Kaj vidimo v Marijinih družbah? Da postanejo ženske navadno žrtve svojih duhovnikov. Te ženske žive v mnenju, da jim je prepovedana ljubezen samo z navadnimi moškimi v duhovnikih pa vidijo višja bitja, udajajo se jim tem rajše, ker menijo da store zaslužno delo. Dalje pri-

Weinberger Paul velja torej za narodnjaka.

2. Mihael Debelak, šolski vodja v Zagorju; naročnik »Slov. Naroda« član »Čitalnice«, narodno čuteč, značen mož. Sme se torej smatrati tudi za narodnjaka.

3. Dr. Tomo Zarnik; sestavlja je imenik kandidatov narodne stranke.

4. Franc Sterle, postajevođa, pred par leti navdušen narodnjak, sedaj klerikalec.

5. Koprive Tomaž;

6. Schüller Ferd., inženier, Nemec.

7. Alojz Walla; kasir pri rudokopu, Nemec.

Volilcev je v I. razredu 10. Glasovali so:

Namestnikom sta voljena E. Adamič in B. Detela.
Taka je torej ta stvar v I. volilnem razredu.
Sicer pa je na voditeljih bilo vse ležeče; malo več discipline, pa bi bilo vse šlo.
Upajmo, da bo čez tri leta boljše.

Naprednjak.

da prihajajo bolniki zjutraj zgodaj, a ker se mora poprej popisati z bolnikom ves nacijske, to vse zopet vpisati v 3 knjige, in predno pride inspekciji zdravnik, pride prav malo teh bolnikov dopoldne na vrsto in večina še le popoldne. Ti ne dobe drugega nego malo prežganke ali ričeta, in za to hrano, ki znaša pri toliki množini bolnikov tisoče, dobe te blagodušne za korist človeštva delujoče sesterce plačano hrano za ves dan. Drugi bolniki zopet odhajajo zjutraj in za te dobe plačan zopet ves dan. Kako da se temu še ni uprl g. nadupravitelj, saj gre tu za tisočake? Kdor ima priliko iti mimo bolnice, videl bode na prvem pogled v vrt, da je vse rumeno regratovega cveta. Že pred letom se je očitalo gospodu nadupravitelju, da vrt ni obdelan, kakor so takemu vrtu spodobiti, a zato do danes ni nič bolje in regrat še vedno cvete. In zakaj? Zato ker ta regrat krmi, dokler ga je kaj, uboge umobolne, ki ga morajo malo s »finim« jesihom politega zobati celo pomlad. To tudi nese in nič ne stane! Koliko časa bo regrat na bolniškem vrtu floral? Zakaj se g. nadupravitelj temu ne upre? Krav imajo milosrdnice veliko, vsako jutro tudi stoji nebrojno mlekarskih vrčev pred bolnišnico, a žalibog, vse to mleko pride najprvo v alfa separator, kjer mu izvemo vso maščobo, potem stoji mleko polu dne, potem se še enkrat posname, potem se prevre in pusti stati in se mu še kožo sleče in tisto višnjevo vodo ki ostane zdaj, dobivajo bolniki, ki ne morejo prežganke prenesti, drugo mleko se pa rabi za preživetje otrok, ki se jim daje kuhana kaša, riž itd. Ni čuda torej, da po taki hrani prihajajo bolniki mali in veliki, ki ne dobe pomoči od zunaj, kakor duhovi iz bolnice. Prvo delo tistih bodečih trejalk, ki butajo, kakor vrtnoglave veče in si gredo v bolnico nebesa služiti, je zjutraj, da se vse meso, ki prihaja v bolnico, reši vsake maščobe. Ves tisti loj, govej in telečji, pride v velik kotel, ki se potem, ko je opoludanska kuha pri kraju, sevre na štedilniku in neka »švester« ga meša z veliko kuharico in moli rožni venec, da se jej ne prismoči. Dopoldne, ko je prva juha kuhana, se posname, tista

mast se spravi in pozneje zmeša z onim lojem; s to masčobo se beli bolnikom tretjega razreda! Prva župca je za „švesterce“ in za kakega protežeja potem za bolnike I. in II. razreda, potem se nalije na tisto meso nova voda, in tista voda je za bolnike III. razreda. Makarone delajo redovnice v lastni tovarni in te makarone igrajo dan za dnevom svojo vlogo, kar se jih opoldne ne poje, pogrejejo se za zvečer ali za drugi dan, tako dolgo, da so sneedene; proti zadnjem je le še nekak belkasti lep videti! Ni čuda torej, da iz vseh oddelkov prihajajo bolniki na medicinski oddelke s pokvarjenimi želodci, in da bolniki, ki so sicer notranje zdravi dospeli v bolnico, se potem na tedne trkljajo na medicinskem oddelku, če jim špitalska hrana prej ne pomaga v nebesa. Ni zadosti, da te doberdelne pijavke izsesavajo deželo, trpinčijo uboge bolnike in kvajajo sploh človeštvo, — kupčujejo tudi na vse načine. Surovo maslo dobi se ob vsaki uri po 2 K 10 h kilogram, bolnikom prodajajo vino po 16 h četrtlira, kruh, ki ga peko same v lastni režiji, prodajajo bolnikom, sploh se dobi pri njih za denar in dobre besede vse! Ako se pomisli, da ne plačujejo ne stanovanja, ne davka, ne kurjave, ne razsvetljave, kake dobičke delajo pri tako ogromnih dohodkih! Res ni veliko 86 vin na dan za enega človeka. Ali če se pomisli, da večina bolnikov prvi dan ničesar ne dobi, usmiljenke pa le vlečejo plačilo tudi za ta dan, da je zlasti na najobloženjšem medicinskem oddelku polovico bolnikov, ki imajo dijeto, drugi zopet, ki po dva, tri dni in še dalje ničesar ne uživajo, in red dobi za vse enako plačano, potem se lahko uvidi, kake ogromne dobičke dela red in koliko lepega denarja zapravi dežela, mesto da bi njej v korist prišel. Naj bi deželni odbor enkrat poskusil ponudbo staviti redu, da plača delo posameznih usmiljenk, režijo bo pa vodil uradnik in sicer tak, ki ima za to razum, da se nastavi v kuhinji nadzornik, in blagajnik, ki bo vse izdatke pravilno zabeleževal, in prepričani smo, da te ponudbe tudi pri najsijajnejšem plačilu delavnih moči red ne bo sprejel. To pa mora jenjati, ker dežela ne plačuje iz svojega žepa, marveč iz davkov, in davke pa plačuje cela dežela in vsak posameznik, in vsakemu mora biti na tem ležeče, da se deželni sklad razbremeni kolikor mogoče. Konečno naj omenimo še nekaj jako važnega. Ves svet je sedaj na nogah, da se človeštvo v vseh ozirih varuje nalezljivih bolezni. Skrbelo se je celo zato, da obogate izdelovalci pljuvalnikov. Deželni odbor, kojega dolžnost je, da nadzira tudi vse ukrepe v higijeničnih ozirih, pa zanemarja svojo dolžnost na jako škodljiv način po eni strani, in na nezakonit način prekorača pravice, koje nam daje obč. drž. zakonik. Kakor uvodom rečeno, prihaja v bolnico skozi leto več tisoč bolnikov, od kojih blizu tretjina pomrje. Vsak bolnik se po sprejetju v bolnico preobleče in njegova obleka hrani v gotovih skladiščih. Ako bolnik umrje, in ne morejo ostali plačati oskrbnine, pridržijo se obleka v bolnici. To je samooblastna rubežen, katera v zakonu ni utemeljena! Pomrje, pa tudi veliko bolnikov, za katere se nihče ne briga in obleka ostane v bolnici. Vsak mesec napravi g. nadupravitelj licitacijo, povabi po svojem adlatu starinarje, ki pridejo, pokupijo to staro šaro, v kateri marsikaj tiči, za male krajcarje in jo potem naprej prodajajo. Ako se veruje na nalezljivost bolezni po oblekah, ni je boljše prilike za razširjenje bolezni nego ravno to prodajanje oblek umrlih bolnikov, zlasti čevljev. Ugovarjalo se nam bo morda, da je obleka desinficirana. Prvič to ni res, in če bi bilo res, čevljev se ne more desinficirati, ker to mrzlim potom ne gre, vročine pa usnje ne prenese. To so dejstva, ki jih nihče tajiti ne more, ki so pa tak surov pregrešek v zdravstvenih ozirih, da je naravnost neodpustljiv. Skrajni čas je, da se odstranijo ti grozni nedostatk, da se, ako že deželni odbor smatra red milosrdnic za tako blagodušen, koristen in brezopojno neizogibljiv, poskrbi za red v vseh ozirih in tudi poskrbi za urno sprejemanje bolnikov. Bolniki gotovo ne

prihajajo za zabavo v bolnico in čas je, da se ne pripeti zopet kak šlušč, kakor pred 2 leti, ko je stara žena bolna prosila za vsprejem v bolnico in se je odvrnila ter potem pred vratmi bolnice umrla. Ta slučaj nam ni treba dokazovati, ker je znan po celem Vodmatu.

— **Iz zatiške okolice** se nam piše: Pred nekoliko dnevi bil sem v nekem kraju, kjer je bil tudi Josip Piškur posestnik izpod Ivančevogorice. Mož je silno razburjen pripovedoval „Mojega fantiča je pater Lorenc tako po glavi vdaril, da mu že več dni iz ušesa kri teče in ne more v šolo. Hotel sem tožiti, pa mi žena ne dopusti. To se je zgodilo v Zatični, kjer je dala država grajščino lenuhom namesto kmetom.“

— **Prva javna vinska pokušnja v deželni preskušalni vinski kleti** je bila nepričakovano dobro obiskana. Prišlo je več domačih in tujih gostilničarjev in vinskih kupcev ter mnogo odličnega ljubljanskega občinstva, da se prepriča o tem novem podjetju in da povzije kozarec pristne kranjske vinske kapljice. Zvečer je postala prav živahno vrvenje. Prišel je tudi gospod župan Ivan Hribar s soprogo. Vohbe so vsa razstavljena vina ugajala, toda splošno hvalo so žela kvalitetna vina namreč rizling, burgundec, silvanec, karmenec, sipa in zelen. Istotako so bolj ugajala vina napravljena po umnem kletarstvu t. j. da niso kipele na tropinah, kar naj si posebno Vipavci, ki se s svojim pridelkom odlikujejo vpoštevajo. Ker je ta klet le posredovalnica, so si kupci pridno zabeleževali naslove posameznih producentov ter zahtevali razna pojasnila, katera sta jim dajala gg. deželni potovalni učitelj Gombač in ravnatelj G. Pirce. Tuji vinski kupci iz Koroškega, Štajerskega, Gorenjskega in celo iz Tirolskega so bili o dobroti nekaterih vin prav iznenadeni. Tirelec je sam priznal, da se morejo kvalitetna kranjska vina, kakor rizling, burgundec, silvanec, karmenec i. dr., kosati s tirolskimi boljšimi vini, ter se je laskavo izrazil o tem koristnem podjetju, ker na ta način bo vsaj vsakemu dana ugodna prilika, prepričati se o pridelku in dobroti kranjskih vin. Danes popoldne od 5—8 ure bo druga in zadnja javna pokušnja v tem mesecu.

— **Predavanje.** V soboto dne 25 t. m. vršilo se je v »Narodnem domu« predavanje slovenskega trgovskega društva »Merkur«. Predaval je g. Silvester Škerbinc o razvoju zavarovanja v evropskih državah ter končno govoril o državnem načrtu zakona glede penzijskega zavarovanja privatnih nastavljenec v Avstriji. Predavatelj je razpravljal obširno o zgodovini zavarovanja. Potreba zavarovanja nastala je vsled razvoja obrta in trgovine. Dalje je predavatelj razpravljal delitev zavarovanja v posamezne vrste ter prišel slednjič na načrt zakona glede penzijskega zavarovanja zasebnih nastavljenec v Avstriji. Ker je ravno to vprašanje najvažnejše za privatne nastavljenke, hočemo o tem obširneje poročati. Že leta 1895 so se poslanci skoro vseh avstrijskih narodnosti potegovali za starostno zavarovanje privatnih uradnikov; tozadnje predloge je podpisala večina nemških, čeških in poljskih poslancev ter jih predložila državnemu zboru. Na podlagi teh predlogov je sestavila vlada načrt zakona o starostnem zavarovanju privatnih uradnikov, ki pa ni vsestransko ugajal. Zato se je društvo privatnih uradnikov na Dunaju obrnilo do vlade s prošnjo, da naj se sprejmejo v ta načrt tudi osebe, ki v obrtu in trgovini izvršujejo duševna dela, med katerimi so tudi trgovski sodrujci. Ker pa je to važno vprašanje vsled obstrukcije v državnem zboru zapalo, združila so se društva privatnih nastavljenec ter sklenila leta 1900. poslati na Dunaj deputacije. Še v istem letu prišlo so na Dunaj deputacije 130 avstrijskih društev prosit vlado, naj se za to tako važno vprašanje zavzame. Te deputacije imele so uspeh, kajti že 21. maja 1901. je predložila vlada državnemu zboru nov načrt zakona o zavarovanju privatnih nastavljenec, v kateri načrt so bili sprejeti tudi trgovski sodrujci. S tem smo v velikih potezah nastikali delovanje za dosednjega starostnega zavarovanja. O zakonu samem, katerega je predavatelj tudi razpravljaj, izpregovorili bomo pozneje, ko pride imenovani zakon v državnem zboru v razpravo. Upamo pa, da so naši privatni nastavljenki, katerih ni bilo pri sobotnem predavanju s tem načrtom seznanjeni. O načrtu nam je le omeniti, da razum nekaterih podrobnosti splošno ugaja in da je bil v delavskem svetu letos z 29 glasovi proti 1 namreč trgovske

in obrtniške zbornice v Libercah sprejet. H koncu omenjal je še predavatelj kot odbornik slovenskega trgovskega društva »Merkur«, da tudi naše društvo, delujo z drugimi trgovskimi društvi skupno v dosego starostnega zavarovanja. Po končanem predavanju žel je predavatelj obilo pohvale za njegovo res stvarno predavanje. Predavanje je bilo dosti dobro obiskano, vendar pa ne tako, kakor bi bilo z ozirom na tako važen predmet pričakovati. Upamo pa, da se naše trgovstvo že vendar enkrat prične bolj zanimati za stvari, ki se tičejo njih stanovskih zadev, zato se nadajemo v prihodnje boljšega obiska.

— **Izvanredni občni zbor ljubljanske podružnice društva „Postbeamtenverein“** se bode vršil v soboto, dne 2. maja 1903, ob 8 uri zvečer v restavraciji »Fantine«. Dnevni red obsega točke, ki se na ustanovnem občnem zboru z dne 4. aprila niso rešile.

— **Društvo za pospeševanje kulture na Barju** je poljedelsko ministrstvo za čas do 1. 1905 dovolilo letne podpore 2000 K.

— **V Dobu pri Ljubljani** ustanovilo se je bralno društvo. Predsednikom je voljen gosp. Anton Mahkota, podpredsednik gosp. Jernej Vidmar, tajnik gosp. F. Majhen, blagajničarica g. A. Detela in odborniki gg. F. Zanuškár, F. Kožar in T. Veit.

— **„Pedagoško društvo“** v Krškem ima v četrtak, 7. maja ob 10 uri popoldne svoj redni letni občni zbor v St. Jerneju s sledečim dnevnim redom: 1) Hospitacija pri računstvu v 4. razredu (g. Trost); 2) poročilo odborov; 3) račun blaginikov; 4) pregled tega računa; 5) volitev delegatov za občni zbor »Zaveze«; 6) volitev novega odbora; 7) predlogi. Odbor vabi k obilni udeležbi.

— **V Idriji** je neka gospa na pokopališču našla truplo novorojenega otroka. Bržčas je bil otrok koj po rojstvu umorjen in odnešen na pokopališče.

— **Samomor.** V Kropi se je obesil 54letni kajzer Jernej Kapus.

— **Učiteljsko društvo za sežanski okraj** občno zborovanje bo 7. maja ob 10. uri popoldne v Sežani.

— **Celjsko pevsko društvo** uprizaro v nedeljo dne 3. majnika v dvorani »Narodnega doma« v Celju narodno igro »Deseti brate«. V vlogi Dolfi Gornik gostuje gosp. Danilo, član deželnega gledališča v Ljubljani.

— **Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja** zboruje v nedeljo, dne 10. maja t. l., v ljudski šoli pri Sv. Frančišku Ksaverju. Zborovanje se prične ob 11. uri dopoldne. Clani se najljubneje vabijo, da se udeležijo zborovanja polnočestvilno. V slučaju neugodnega vremena se preloži zborovanje na prihodnjo nedeljo.

— **Šmarsko rogaško učiteljsko društvo** zboruje v nedeljo, 3. majnika, ob desetih dopoldne v Šmarji.

— **Sportno društvo „Maribor“** ima svoj redni občni zbor v torek, dne 5. majnika t. l. v »Narodnem domu« po običajnem dnevnem redu z volitvijo novega odbora.

— **Pomiloščen.** Zidar Pafko, katerega je mariborsko porotno sodišče zaradi umora bivše ljubice Barbare Kolarič na Ptuj obsojilo v smrt, je pomiloščen ter mu je kaznen spremljenec v 18letno ječo.

— **Občinski odbor na Koroški Beli** je imenoval pri seji dne 25. aprila 1903 Ivana Čopa, posestnika in tovarnarja v Mostah na Gorenjskem, svojim častnim občanom.

— **Demonstracije v Zagrebu.** Demonstracije so razbili včeraj neko fotografsko izlogo, vzeli banovo sliko ter ji iztaknili oči. Ko se je ban peljal po mestu, razbili so mu šipe kočije. Profesor Pasarić in dr. Heimerl iz uredništva »Obzorje« sta še vedno zaprta. Gospa Jurić Zagorka, o kateri so listi poročali, da je zaprta, je na prostem. Zaprt je tudi pisatelj St. Radić. Neresnično pa je, da bi bil bežal pred aretiranjem. Vsi zaprti imajo temveč popolnoma mirno vest.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) Ivana Zorman, dekla in Jožef Baša, hlapec oba iz Zagorja sta služila pri trgovcu Antonu Bolatu v Zagorju. Tu sta po dogovoru skupno skozi 3 mesece jemala razne reči, kakor blago za obleke, robce, kamgarnaste hlače, 2 rubeža namizna prta itd. Obdolženca ne tajita kaznjivega dejanja in sta tudi vse škodo gospodarju povrnila. Sodišče je obsojilo Ivano Zorman na 4 tedne ječe, Jožefa Baša pa na 2 meseca težke ječe. — 2.) Rajmund Schubernig, tapetarski pomočnik iz Šentpetra pri Celovcu doma, je bil zaradi hudočinstva oskrumbe obsojen na 3 mesece težke ječe.

— **Mednarodna panorama.** Ta teden nas vodi panorama po večnem Rimu. Kdor še ni videl Rima in njega romantične okolice, naj ne zamudi te prilike. 50 slik nam predstavlja njegovo znamenitosti. Tukaj vidiš vse znamenitosti Vatikana, veličastno cerkev sv. Petra, razdrtine tako slovečega nekdanjega rimskega koloseja itd. Popelje te v senatorsko palačo, kjer imaš krasen razgled po mestu. Zanimivo je gledati na mesto tudi iz Montoria. Vse to in še veliko več zamoreš videti tukaj v na ravni prikazni, potovanje po Rimu je zares vezelnimivo.

— **Cehe ni hotel plačati** večeraj ponoči v Kramarjevi gostilni strojarski pomočnik F. St. Ko je natakarica poklicala policijskega stražnika in ga je ta pozval naj plača, je začel natakarcu in stražniku zmerjati in razgrajati. Končno ga je stražnik aretoval in spravil iz gostilniške sobe. V večji pa je strojarski pomočnik zgrabil stražnika z levo roko za vrat, z desno pa je prijel za verižico, v katero ga je hotel stražnik ukleniti in je stražnika tako dolgo davil, dokler ni ta potegnil sablje in ga udaril po desni roki. Stražniku sta prišla na pomoč dva delavca in le s pomočjo teh dveh je mogel stražnik aretovanje izvršiti.

— **Otrok padel v Ljubljano.** Včeraj okoli pol 5. ure popoldne igrala se je pred Prulami ob bregu Ljubljanske Vere Lavrenčič, 5 let stara hčerka Matije Lavrenčiča, uradnika na dolenskem kolodvoru in se valjala po travi. Neka služkinja jo je še svarila, da naj pazi, da ne pade v vodo, a deklica se za to ni zmečila in je naprej skakala in se valjala po bregu. Nakrat pa se zasliši otročji glas. Deklica je bila padla v vodo in je klicala na pomoč. Voda jo je bila že odnesla kaka dva metra od brega in jo je nesla naprej. Bila je v veliki nevarnosti, da utone. Dasi je bilo na bregu Ljubljanske mnogo ljudi, si ni nobeden upal skočiti za deklico v deročo vodo. Končno se je ohrabil kovinski strugar Tomaž Burgstaller, stanujoč v Prulah št. 6, skočil v vodo in potegnil na pol nezvestno deklico iz vode.

— **Ukradena kobila.** Dne 26 t. m. je bila v St. Petru na Krasu ukradena 12 pesti visoka, črna, po nekaterih mestih belkasta, tri leta stara kobila, vredna 200 K. Tatvine sumljiv je pobežal prisiljenec Anton Kubelj iz Ostrožnega brda, 33 let star, srednje velikosti, močan, s črnimi lasmi. Mogoče pa je tudi, da so tatvino izvršili cigani.

— **Perilo ukradeno** je bilo včeraj popoldne iz veže na Dunajski cesti št. 19, perici Frančiški Cimerman, stanujoči v Bizoviku št. 10. Perilo je bilo v cuji zavezano.

— **Pobegla služkinja.** Dne 26. t. m. pobežnila je služkinja Ana Berghammer iz službe pri Uršuli Zalaznikovi na Hauptmanovi št. 6 in odnesla svoji gospodinji par čevljev, žensko krilo, ruto, dežnik in 2 K.

— **Pod voz padel** je danes zjutraj pri Zupančičevi opekarni v Trnovem Pavel Potkovšek, 17 let star delavec in mu je kolo šlo čez desno nogo in mu strelco kost pod kolenom.

— **S kozolca padel** je včeraj Jernej Jeršin, 18 let star posestnikov sin v Srednji vasi, občina Rudnik in se tako poškodoval, da so ga pripeljali v bolnico.

— **Z vrčkom po glavi udaril** je Pavel Kos, posestnikov sin na Barju, Franceta Ropreta, 21 let stara mizarskega pomočnika pri Praprotniku v Jenkovihih ulicah, in ga tako hudo ranil, da je moral v dež. bolnico.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj ob pol 6. uri zvečer je v Sv. Florijani ulicah neki kolesar podrl na tla Marijo Kovačovo, delavko v tobačni tovarni. Ista se je pri padcu na desni nogi in levi roki poškodovala.

— **Dva prisiljena ušla.** Včeraj popoldne pobežnila sta od stavbe Vodnikove hiše na Sodnijski cesti prisiljenka Alojzij Steiner in Edvard Geschwind.

— **Ukradene klopi.** Na Gradu so bile 3 klopi podžagane in ukradene.

— **V Ameriko.** Danes ponoči se je odpeljalo z južnega kolodvora 177 oseb v Ameriko, in sicer 122 s Kranjskega in 55 s Hrvatskega. Policija je prišla dva fanta, ki sta jo hotela z nepravima potnima listoma popihati v Ameriko, da bi se odtegnila vojaški dolžnosti.

— **Mestna ljudska kopel.** Od dne 8. marca do 4. aprila 1903 oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 2285 kopelj, in sicer za moške 1881 (prvih 1350, kadnih kadnih 531); za ženske pa 404 (prvih 76, kadnih 328).

— **Na južnem kolodvoru najdene reči.** V času od 18. do 24. t. m. so bile na južnem kolodvoru najdene, oziroma oddane sledeče reči: moški klobuk, par rujavih rokavic in črna zimska suknja.

* **Najnovejše novice.** — Kaplan Očašek, katerega je imel nadškof dr. Kohn po krivici zaprtega, je postal častni občan v Vel. Kunšicu. Pri njegovem izpustu iz zapora v Kromerizu mu je priredilo občinstvo burne ovacije ter klicalo: »Proč s Kohnom!« — V mednarodna umetniška razstava se je otvorila včeraj v Banetkah. Pri otvoritvi je bil tudi finančni minister Nasi. — Amerikanci na Hrvatskem. Poroča se, da je železni rudnik Rude pri Samoboru kupil neki ameriški trust za jeklo. Vest je malo verjetna. — Celó mesto zgorelo. Mesto Pisagua v Peru je skoraj popolnoma pogorelo, ker je manjkalo vode za gasiti. — Ljubimška tragedija. V Budimpešti je ustrelil komij Sanwald svojo ljubico, 20letno ženo poštnega uradnika v Oseku Ano Meynhardt, nato pa še sebe. — Smrt milijonarja — v ubožni hiši. Bivši milijonar Ladislav pl. Latinavics, ki je zapravljal svoje ogromno premoženje ter potem služil za kancelista v Subotici, je umrl v ondodni ubožnici. — Za knjigarno mirovnega sodišča v Haagu je podaril nizozemski vladi ameriški milijonar 1.500.000 dolarjev. — Zastrupljen mašno vino. V Scaffatiju pri Salernu se je duhovnik Pasqual Vicia zgrudil pred oltarjem. Zdravnik je konstatiral v vinu sublimat živega srebra.

* **Dober svet.** Kdor si želi lepo trato narediti, temu priporočamo, da si naroči od c. in kr. dvorne trgovine za semena Edmund Mauthner v Budimpešti travno mešano seme »Promenadnega ali Marjetinega otoka«. Že 29 let pošilja Mauthner za krasne nasade v Budimpešti in Marjetinem otoku ta travna semena. (309—44)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 28. aprila. V današnji seji poslanske zbornice so poslanci dr. Tavčar in tovariši vložili obširno interpelacijo zastran klerikalne gospodarske organizacije na Kranjskem. V zadevi nadškofa Kohna je dr. Stransky stavil nujni predlog, Schücker in Pergelt pa sta interpelirala zaradi preganjanja Nemcev v Pragi. Potem je prišel na razpravo Kliemannov predlog, naj se odpove trgovinska pogodba s Srbijo. Pri tej razpravi je pater Schöpfer 3½ ure trpinčil zbornico. Vlada je izjavila, da z ozirom na sedanje zunanje-politične razmere absolutno ni misliti, da bi se ta pogodba odpovedala. Prihodnja seja bo šele v torek.

Dunaj 28. aprila. Nemci so iztaknili novo afero. Vsenemci so povabili vse nemške poslance na skupno akcijo proti slaviziranju nemških krajevnih imen.

Dunaj 28. aprila. Nakateri listi trde, da pojde cesar dne 25. maja v Karlove vari, kjer ostane tri tedne in kjer ga obišče cesar Viljem.

Dunaj 28. aprila. Kardinalu Gruschi, ki slavi sedaj dva jubileja, je cesar podelil insignije z briljanti k velikemu križcu Franc. Jožefovega reda.

Budimpešta 28. aprila. Sedaj je zagotovljeno, da zavlada s 1. majem ex-lex stanje.

Berolin 28. aprila. Nemška cesarica ni bolna, neče pa iti s cesarjem v Rim, da bi ji ne bilo treba obiskati papeža.

Madrid 28. aprila. Republi-kanska stranka je doslej dobila 32 mandatov. V zadnjem parlamentu jih je imela 17 več. V kraljevski palači vlada velik strah, da nastane revolucija.

Pojasnilo.

K poročilu dopisa iz Postojne z dne 19. aprila t. l. o tamošnjem salonskem orkestru pripomni se resnici na ljubo, da ni postojnski salonski orkester najmočnejši te vrste na Kranjskem, pač pa kamniški salonski orkester, katerega je ustanovil leta 1899 naš dični skladatelj g. Viktor Parma. Pri našem orkestru sodeluje sedaj pod vodstvom g. Ivan Špaleka 17 članov, kateri imajo redne vaje ter so že letošnje leto dne 15. marca priredili prvi koncert.

„Kamniški salonski orkester“.

Borzna poročila.		
Ljubljanska		
„Kreditna banka“ v Ljubljani.		
Uradni kurzi danaj. borze 28. aprila 1903.		
E. Naložbeni papirji.		
	Dinar	Blago
4-2% majeva renta	100 70	100 90
4-2% srebrna renta	100 55	100 75
4% avstr. krona renta	101 10	101 30
4% zлата	121 45	121 65
4% ogrska krona	99 55	99 75
4% zлата	121 30	121 50
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4% posojilo mesta Spiljeta	100 —	—
4% Zadra	100 —	—
4% bes. herc. žel. pos. 1902	100 95	101 95
4% češka dež. banka k. o.	99 60	100 50
4% ž. o.	99 75	100 60
4% zast. pis. gal. d. hip. b.	101 20	102 20
4% pešt. kom. k. o. z	—	—
4% 10% pr.	107 60	108 60
4% zast. pis. innerst. hr.	101 —	102 —
4% ogr. centr.	—	—
4% deželne hranilnice	101 —	101 50
4% zast. pis. ogr. hip. b.	100 45	101 45
4% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
4% češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	—
4% dolenskih železnice	99 50	100 50
4% juž. žel. kup. 1/2 1/2	308 —	309 —
4% av. pos. za žel. p. o.	101 —	102 —
Srečke.		
Srečke od leta 1854	174 —	184 —
" " 1860 1/2	183 —	185 40
" " 1864	248 —	252 —
" tizsk. zemlj. kred. i. emisije	157 75	158 75
" II.	275 50	279 50
" ogrske hip. banke	274 —	278 —
" srbske a. frs. 100 —	260 —	263 —
" turške	90 —	92 —
Basilika srečke	118 50	119 50
Kreditne	18 80	19 80
Inomoške	437 —	441 —
Krakovske	84 25	88 25
Ljubljanske	74 —	78 —
Avstr. rud. križa	70 —	75 —
Ogr.	54 90	55 90
Rudolfove	27 —	28 —
Salcburške	71 —	75 —
Dunajske kom.	75 —	79 —
Delnice.	440 —	445 —
Dela.		
Južne železnice	45 25	46 25
Državne železnice	683 25	684 25
Avstro-ogrsk. bančne del.	1605 —	1612 —
Avstr. kreditne banke	672 25	673 25
Ogrske	730 —	731 —
Živnostenske	252 —	253 —
Premogokop v Mostu (Brux)	690 —	692 —
Alpinski montan	390 75	391 75
Praške želez. ind. dr.	1673 —	1675 —
Rima-Murányi	483 —	484 —
Trboveljske prem. družbe	395 —	396 —
Avstr. orožne tovr. družbe	353 50	354 50
Češke sladkorne družbe	155 —	156 —
Valute.		
C. kr. cekin	11 32	11 38
20 franki	19 07	19 07
20 marke	23 41	23 45
Sovereigns	23 74	24 —
Marke	116 95	117 12
Laški bankovci	95 20	95 40
Rubli	252 75	253 50

Žitne cene v Budimpešti.		
dne 28. aprila 1903.		
Termin.		
	za 50 kg K	7 46
Feberica za april	50	7 48
Riz	50	6 51
Koruza	50	6 17
Oves	50	6 20
Efektiv.		
Mirno, mlačno, neapremenjeno.		

Svila za neveste
od 60 kr. do glid. 1135 per meter v vseh barvah. Franko in **že ocarinjeno** se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** 3 (40-3)

Zahvala.
Kranjska hranilnica je na svojem občnem zboru dne 16. aprila 1903 ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu votirala znesek 1000 K kot prispevek.
V imenu ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva se slavn kranski hranilnici za to plemenito in zdatno darilo najtopleje zahvaljuje
(1152) načelnik:
Ludovik Stricel.

Meteorološko poročilo.				
Višina nad morjem 806'2. Srednji tlač 736'0 mm.				
April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi
27. 9. zv.	727 9	10'0	herzvetr.	jasno
28. 7. zj.	729 8	5'5	sl. ssvzh.	jasno
" 2. pop.	728 8	18'5	ar. jzahod	jasno

Srednja večerajšnja temperatura 10 1/2, normale: 11 1/2. Mokrina v 24 urah: 0'0 mm.

Zahvala.
Za vsekakor veliko udeležbo pri pogrebu našega zdaj v Bogu počivajočega, iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda
Ferdinanda markí pl. Gozani
c. kr. vladnega svetnika
kakor tudi za mnoge izraze sočutja, ki so nam došli od blizu in daleč in za darovane lepe vence izrekamo tem potom svojo srčno in iskreno zahvalo.
(1154)
Globoko žalujoči ostali.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bog Vsega-možni našo preljubo hčerko in sestro, gospico

Marico Majaron
gojenko IV. letnika c. kr. ženskega učiteljskega v Ljubljani
danes ob 2 uri po polnoči, po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajočo v starosti 20 let poklical k Sebi v boljše življenje. (1186)
Pogreb nepozabne ranjke bode jutri v sredo, dne 29. aprila 1903, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Borovnici na ondoto farno pokopališče.
Sv. maše posmrtnice brale se bodo v farni cerkvi v Borovnici.
Drago ranjco priporočamo v blag spomin.
Borovnica, 23. aprila 1903.

Žalujoca rodbina Majaron.
Brez posebnega naznanila.

Pozor! Dobro Pozor!
moškoko
se prodaja. (1157)
Naslov pove upravnistvo »Sl. N. a.

Potovalec
ki bi zastopal edino le mojo trgovino, z malo kavejo se sprejme takoj, ki ima veselje za potovanje na Kranjskem in Nemškem, z lepo pisavo, dober govornik, obiskovati je gostilne, trgovine in drugo, in sicer s povzetjem od 5 kil naprej. Predmeti: suho meso, špecerija, žganje, le za male trge in mesta peš in železnico, proti mesečni plači in dnevnim stroškom.
Zglasiti se je osebno ali pismeno na upravnistvo Slov. Naroda. Osební dogovor najraje. (1130-2)

Dva mizarska pomočnika
izurjena v stavbinskem delu, sprejem takoj. (1108-3)
Slavnemu občinstvu priporočam svojo zalogo vsakovrstnih
mrtvaških rakev
po najnižji ceni in solidni postrežbi.
Pavel Kristan
mizarski mojster v Radovljici.

Aleksandrov Pesmi in romance
Elegantno opremljena knjiga s portretom in avtografom pesnika in uvodom iz pereča dr. Juana Prijatelja.
Cena:
Ukusno broš. H 3'50, po pošti H 3'70, v izvorni platneni vezbi H 5'—, po pošti H 5'20.
Založil: (113)
Lav. Schwentner
v Ljubljani.

Od c. kr. finančnega ministrstva imenovano priglaševališče za konverzijo 4-2% obveznic skupnega državnega dolga

S

Iščem kompanjona
z okoli 25.000 K kapitala za podjetje, ki donša sigurno 16.000 K letnega brutozasluga, kateri je tako rekoč zjamčen. Podjetje se tudi prodaja. (1149-2)
Več pove upravnistvo »Slov. Nar. a.«

Gospica
zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, stenografija in korespondenca neobhodno potrebni, sprejme se v komptoiru.
Ponudbe pod „št. 26“ na poste restante v Ljubljani. (1142-2)

Žrebanje 1. maja.
Prodajamo: (1107-3)
1 Dombau (Bazilika) srečko
1 srbsko drž. 10 frankov srečko
1 Jo sziv (dobrega sreča) srečko
1 laško krizovno srečko (dob. šanca)
proti 32 mes. obrokom a H 2'25, ali 28 — a H 2'50.
Proti takojšnjemu plačilu H 60'—.
Vsako leto 11 žrebanj. — Glavni dobiček 39.000 K, 20.000 K, 100.000 frankov itd. itd.
Takošnja samostojna pravica do žrebanja. Prvi obrok po poštni nakaznici. Razprednice izžrebanih števil zastoj.
Menjalnica
Friedländer & Spitzer
Dunaj, 1., Schottenring 1.
(1127-2) **Friderik Košir.**

Kar je dijamant med žlahtnimi kamni,
to je **Doering-ovo milo s sovo** med finimi toaletnimi mili. Mora se je poskusiti, da je je možno dovolj ceniti. To milo je edino svoje vrste in učinka, ki daje koži finost in lepoto, ono daje polti priključno čistoto in življenja veselo mladino in povečuje tisto lepo rožno barvo na licu, ki je znak čistočepote in ne provzroča nikakega dražljivega učinka na koži. **Doering-ovo milo s sovo** je milo par excellence. Cena 60 vinarjev.
Glavni zalogi v Ljubljani: **Anton Krisper in Vaso Petrič.**
Generalna zaloga: **A. Motsch & Co., Dunaj, X.** (765)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.
Izved iz voznega reda.
veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marjine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago, Franzove vare, Karlove vare, Heb, Marjine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Hôtel „St. Peter“
v Št. Petru na Krasu.
Omnibus | **Prenočišče**
pri vsakem vlaku brezplačno. | postelje 1 K 20 h do 2 K.
Vozovi
kakor: landauer, koleslji ter vozovi za prevažanje prtljage na vse strani z 1 ali 2 konjema.
Dobra kuhinja. | **Plzensko pivo.**
Lastnik: **fran Geržina.**
(1057-5)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
LJUBLJANA
Špitalske ulice šte. 2.

Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

Zanesljiva oseba
srednjih let se sprejme kot otro. čarica k majhnemu otroku.
Vpraša se v upravnistvo »Slov. Naroda«. (1153 1)

Deklica
do petnajst let stara, ki je dovršila kako štirirazredno ljudsko šolo, se sprejme takoj v trgovino kot učenka.
Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. (1110-3)

Na prodaj je zelo po ceni prenovljena omara za led
(1141-2) pri
Ivanu Kunstlerju
mizarju v Litiji.

Krepčajte se s Kulmbaškim redilnim pivom
katero se dobi v steklenicah pri
Edmund Kavčič-u
v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti glavne pošte (11-95)

Radi bolezní in nameravane izselitve iz Kranjske se prodaja takoj pod ugodnimi pogoji

hiša
s sadnim vrtom in nekaj vinograda (4) v ljubljanskem predmestju. 1042
Natačno se izve pri gospej **Henleni Jug**, Ljubljana, Stara pot št. 4.

Najlepše veleposestvo
na Spodnjem Štajerskem je na prodaj. Cena 70.000 K.
Poslopj je 14 in vsa zidana. Proda se tudi samo polovica s krčmo, prodajalno, vinogradi, njivami, hostami in travniki.
Ponudbe pod „A. B.“ na upravnistvo »Slov. Naroda.« (990-9)

Gostilničarji!!!
Krasen, velik, skoraj nov „Symphonion“ godbeni automat 11193
kateri je stal 450 glid., se radi pomankanja prostora po ceni prodaja.
Kje? pove upravnistvo »Sl. Nar. a.«

Predno drugod
kupite olje, poskusite prej svetovnoznano trdko:
„The Russian-American Oil-Company Ltd.“
Ta družba razpošilja:
Olje za parne cilindre za prevroč sopar, kakor tudi **olje za stroje in vretena.**
Naša olja so čudovito cenna ter se z njimi mnogo več prihrani, kakor pa z drugimi fabrikati te vrste, in so priznana najboljša olja sedanosti.
Popolna priznanja iz vse Evrope so na razpolago. (693-8)
Zastopnik:
Mihael Kastner v Ljubljani.